

Številka: U-I-132/21-30

Datum: 17. 6. 2022

**PRITRDILNO LOČENO MNENJE
SODNICE DR. KATJE ŠUGMAN STUBBS
K ODLOČBI ŠT. U-I-132/21 Z DNE 2. 6. 2022**

Podprla sem večinsko odločitev v naslovni zadevi, odločitev, ki jo je moč strniti v tri ključne misli.

Prvo sporočilo odločbe je ponovitev sporočil številnih predhodnih "COVID-19 odločb" Ustavnega sodišča:¹ Vlada v človekove pravice ne sme posegati z odloki brez zakonske podlage. Ni dovolj, da zakonska podlaga obstaja, ta mora biti tudi dovolj jasna in določna. V tej odločbi je Ustavno sodišče presodilo, da Vlada za predpisovanje obveznega nošenja mask in razkuževanja rok ni imela zakonske podlage. V Zakonu o nalezljivih boleznih (ZNB) ni prav nikakršne podlage za uvajanje teh dveh ukrepov, obeh ukrepov pa tudi ne moremo nasloniti na splošne določbe Zakona o Vladi Republike Slovenije in ZNB, na kar se je sklicevala Vlada.²

Drugo pomembno sporočilo se nanaša na vprašanje invazivnosti ukrepov. Ukrepa nošenja mask in razkuževanja rok sta gotovo blaga in neinvazivna. Nikakršnega dvoma tudi nimam o tem, da sta oba ukrepa učinkovita za preprečevanje okužb. Kljub temu pa pomenita poseg v splošno svobodo ravnanja iz 35. člena Ustave. Tudi če so bili Vladi dovoljeni mnogo bolj invazivni ukrepi (recimo prepoved zbiranja na javnih mestih),³ to še ne pomeni, da lahko ima proste roke pri urejanju manj invazivnih ukrepov, ki s tem ukrepom niso povezani.

¹ Glej vodilno odločbo Ustavnega sodišča št. U-I-79/20 in kot primer še odločbi Ustavnega sodišča št. U-I-50/21 in št. U-I-155/20.

² Glej odločbo Ustavnega sodišča št. U-I-132/21 z dne 2. 6. 2022, 28.–31 točko obrazložitve.

³ Ta možnost je izhajala iz tretje alineje prvega odstavka 39. člena ZNB, ki ga je Ustavno sodišče z odločbo št. U-I-79/20 sicer spoznalo za neskladnega z Ustavo.

In tretjič: ne nošnja mask ne razkuževanja rok Vlada ni mogla izvesti iz pooblastil, ki se nanašajo na omejevanje gibanja. Res je, da sta bila oba ukrepa vsaj deloma povezana s svobodo gibanja: če je oseba hotela obiskati javni prostor, si je morala razkužiti roke in nositi masko. Vendar pa sta bila ukrepa predvidena tudi v drugih okoliščinah, recimo kot pogoj za opravljanje določenega dela (kar je res samo posredno povezano z gibanjem). Obenem pa oba posega pomenita poseg v drugo pravico, kot je pravica do svobode gibanja: v splošno svobodo ravnanja. Tako uvedbe teh dveh ukrepov Vlada ni smela nasloniti na zakonsko določbo, ki je omogočala omejitve gibanja.

S to odločbo torej Ustavno sodišče ni povedalo nič novega. Celó za najbolj razumne in blage ukrepe, kar nošenje mask in razkuževanje rok gotovo sta, velja načelo zakonitosti (120. člen Ustave). Vendar s to odločbo Ustavno sodišče zdaj že dobesedno vpije: uredite vendar zakonsko podlago za COVID-19 ukrepe!⁴

dr. Katja Šugman Stubbs
Sodnica

⁴ Ker so se zavedali težav z zakonitostjo, so se parlamenti po Evropi praviloma hitro odzvali in prilagodili zakonske podlage pravnih aktov, povezanih z epidemijo. Kössler poroča o "precej nenavadni epizodi" v Avstriji, saj je tamkajšnji parlament ukrepe COVID-19 sprejel v manj kot 24 urah – 15. 3. 2020 (K. Kössler, *Managing the Covid-19 pandemic in Austria: From National Unity to a de facto unitary state?* v: N. Steytler (ur.), *Comparative Federalism and Covid-19*, Routledge, Abingdon 2022, str. 75). Nemčija se je odzvala na podoben način. Zvezni parlament je 25. 3. 2020 razglasil "epidemične razmere nacionalnega pomena" in dva dni pozneje sprejel zakon o zaščiti prebivalstva med epidemičnimi razmerami nacionalnega pomena (*Gesetz zur Verhütung und Bekämpfung von Infektionskrankheiten beim Menschen (Infektionsschutzgesetz – IfSG)*). Glej tudi G. Färber, *Germany's fight against Covid-19, The tension between central regulation and decentralised management*, v: N. Steytler (ur.), *Comparative Federalism and Covid-19*, Routledge, Abingdon 2022, str. 52. Tudi v Franciji je bil zakon o javnem zdravju (*Loi d'urgence pour faire face à l'épidémie de covid-19*) spremenjen že marca 2020, da bi omogočil ukrepe, povezane z zdravlilom proti nalezljivi bolezni COVID-19. Ta zakonska podlaga je predsedniku vlade in drugim ministrom omogočila, da so za boj proti epidemiji COVID-19 sprejeli nekatere ukrepe, ki jih določa zakon. Vidimo lahko, da so se v vseh teh državah zakonodajalci zelo hitro odzvali na zahteve epidemije.